

Nr 607

Av herrar **Larsson** i Borrby och **Mattsson**, om samordning av de nordiska ländernas hjälp till u-länderna.

(Lika lydande med motion nr 478 i Första kammaren)

I samtliga nordiska länder finns ett starkt intresse för utvecklingsländerna. Detta har också kommit till uttryck inom det nordiska samarbetet genom att nordiskt biståndsarbete ingående har diskuterats av Nordiska rådet. Det har då i första hand gällt att på nordiskt plan koordinera biståndet och även utbildningen av u-landsarbetare. Första gången frågan behandlades var vid sessionen i Oslo 1954, redan två år efter rådets start. Då utgick man från att regeringarna fortsatte arbetet för att öka hjälpen till de underutvecklade områdena i världen och fortsatte att verka för en effektivisering av detta arbete. Rådets ställningstagande den gången får ses mot bakgrunden av att statligt organiserat biståndsarbete år 1954 tog sina första staplande steg. Inte heller då frågan på nytt väcktes 1958 ansåg sig rådet kunna antaga någon rekommendation. Förslagsställaren önskade då att de nordiska länderna skulle samordna sina insatser till hjälpen för de ekonomiskt underutvecklade länderna och kraftigt öka denna insats i takt med den egna välståndsutvecklingen.

Vid åttonde sessionen i Reykjavik 1960 aktualiserades den mera begränsade frågeställningen om samordning av utbildning av de experter, som skall tjänstgöra i utvecklingsländerna. I denna fråga beslöt rådet göra följande rekommendation: »Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att ta upp frågan om ett gemensamt nordiskt initiativ för att befordra och samordna utbildningen av experter till tjänstgöring i underutvecklade länder.»

Regeringarna har sedan inte i någon större utsträckning följt upp rekommendationen, men den har bl. a. resulterat i ett första seminarium för experter, hållet i Finland i januari 1962.

Under rådets nionde session i Köpenhamn 1961 utgjorde hjälpen till u-länderna ett av huvudämnena. Då väcktes fyra förslag: 1. Utökad hjälp till u-länderna. 2. Gemensam nordisk utbildning i första hand för administratörer. 3. Samverkan mellan de nordiska länderna vid genomförandet av större regionala projekt i u-länderna. 4. Anordnandet av en stor gemensam penninginsamling. Utan att taga ställning till de skilda projekten beslöt

rådet antaga följande rekommendation: »Nordiska rådet rekommenderar regeringarna att snarast tillsätta en nordisk ministerkommitté för samordning av hjälpen till utvecklingsländerna och att åvägabringa en sådan ordning, att representanter för de nordiska länderna ömsesidigt får möjlighet att taga del av och följa det utredningsarbete, som pågår i respektive land.»

Redan i mars samma år tillsattes den förordade nordiska ministerkommittén för samordning av hjälpen till utvecklingsländerna. I kommittén ingick från Danmark utrikesminister Jens Otto Krag, från Finland undervisningsminister Heikki Hosia, från Norge statsrådet Aase Bjerkholt och från Sverige statsrådet Ulla Lindström. Ministerkommitténs huvudintresse har ägnats åt ett gemensamt nordiskt biståndsprojekt i Afrika, det s. k. Tanzania-projektet, som torde kunna betecknas som ett framgångsrikt projekt. Kommittén har bland annat undersökt möjligheterna till samordning av utbildningen. Man har därvid bl. a. tänkt sig upprättandet av olika regionalt inriktade institut i de olika nordiska länderna.

Det torde inte råda något tvivel om att just biståndsverksamheten är något som skulle kunna bli såväl effektivare som bättre vid en samordning av de små nordiska ländernas resurser. Inte minst skulle utbildning och administrationskostnader kunna bantas ner genom samordning. Dessutom skulle en sådan samordning gagna mottagarlandet genom att insatserna kunde göras så stora att de blev av verklig betydelse.

För alla som tror på ett närmare nordiskt samarbete i internationella frågor utgör dessutom biståndsfrågorna ett område där det finns utvecklingsmöjligheter och där det inte finns gamla traditionella praktiska organisationsegoistiska synpunkter som behöver beaktas. Så är det t. ex. inom konsulat- och reseverksamheten, där en samordning givetvis skulle innebära förenklingar och rationaliseringar, vilket emellertid är svårt att genomföra då det redan existerar nationella organ. Hindren håller emellertid på att brytas på flera områden, vilket tillkomsten av den nordiska kulturfonden vittnar om liksom förhållandet att vi i dag har ett gemensamt uppträdande i Kennedy-ronden.

Nordiska rådet har uppdragit åt regeringarna att samordna biståndsverksamheten, och detta uppdrag bör fullföljas. Enigheten och beslutsamheten i rådet den gången då rekommendationen gavs går inte att ta miste på.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om åtgärder för samordningen av de nordiska ländernas biståndsarbete i enlighet med Nordiska rådets rekommendationer.

Stockholm den 26 januari 1967

Einar Larsson (cp)

i Borrby

Lennart Mattsson (cp)
